

Az informatika fejlődése a közpénzek elköltésének ellenőrzését is sokkal hatékonyabbá teszi

A közbeszerzések értéke a GDP 15-20 százalékát is elérheti. Éppen ezért nem mindegy, van-e valódi verseny, mi vezet eredménytelen eljárásokhoz, és hol torzulhat a rendszer. Ezeket a kérdéseket kutatja Tátrai Tünde, az MTA doktora, a Budapesti Corvinus Egyetem Ellátásilánc-menedzsment Tanszékének egyetemi tanára.

Egy közbeszerzés attól még nem feltétlenül jelent valódi versenyt, hogy szabályosan hirdették meg. Ha csak egy ajánlat érkezik rá, érdemes megvizsgálni, milyen piaci, jogi és intézményi körülmények vezettek ehhez. Tátrai Tünde kutatásai a modern adatelemzés eszközeivel ezeket az összefüggéseket tárják fel.

A közbeszerzésben éppen az ragadta meg a kutatót, hogy egyszerre gazdasági és jogi kérdés. Már a közgazdasági egyetem végén eldöntötte, hogy a beszerzést vizsgálja, majd a gazdasági jog iránti érdeklődése miatt jogi diplomát is szerzett. PhD-témája így a közbeszerzés lett. A kezdetben szűknek látszó, sokak által komolytalannak tartott területből idővel nemzetközi kutatói és oktatói pálya bontakozott ki. Tátrai Tünde jelentős szerepet vállalt az első hazai közbeszerzésimenedzser-képzés megalapításában, és a világ számos egyetemén tartott előadásokat Olaszországtól Japánig.

A terület az utóbbi években az adatelemzés fejlődésével kapott új lendületet. A közbeszerzési adatokból ma már nemcsak az látszik, hogyan függ össze a verseny az ajánlattevők számával, hanem az is vizsgálható, milyen körülmények között gyakoribbak az egyajánlatos vagy eredménytelen eljárások.

„A közpénzek elköltésének tudománya az utóbbi években hallatlanul dinamikus fejlődésnek indult a hatalmas adattömegek elemzésére alkalmas informatikai fejlődésnek köszönhetően” – fogalmaz Tátrai Tünde.

A kutató szerint a fair versenyhez önmagában a jó szabályozás kevés, emellett számít az integritás, a beruházások mértéke és az is, mennyire erős a kis- és középvállalkozói szektor. Nemzetközi kutatásaiban olyan sajátosságokat is azonosított, amelyek egyes országokban korlátozzák a versenyt. Kelet-Közép-Európában közben még mindig magas az eredménytelen eljárások aránya.

A digitalizáció önmagában nem tette igazságosabbá a közbeszerzési versenyt, és a szabályok módosításától sem működik automatikusan jobban a piac. Tátrai Tünde jelenleg európai szakértőkkel és kutatókkal dolgozik az uniós közbeszerzési szabályok egyszerűsítésén, valamint könnyebben alkalmazható jogi és informatikai keretek kialakításán.

„A közbeszerzés pont olyan korrupt, mint a gazdaság minden egyéb területe. Bár a közbeszerzés a korrupció kiváló terepe, nem a közbeszerzés a korrupció oka, inkább lakmuspapírhoz hasonlítanám” – mondja Tátrai Tünde.

Az intézményesített korrupciót azért különösen nehéz felismerni, mert a szereplők sokszor szabályos működésként érzékelik, sőt olykor maga a szabályozás kódolja a rendszerbe. A fejlettebb

közbeszerzési rendszerekben a manipuláció gyakran már nem az eljárásban, hanem annak előkészítésében, az előzetes megállapodásokban vagy a szerződés nem megfelelő teljesítésében jelenik meg.

A Tátrai Tünde kutatását bemutató cikk az mta.hu-n olvasható.

Sajtókapcsolat:

- Magyar Tudományos Akadémia Kommunikációs Főosztály
- +36 1 411 6321
- sajto@titkarsag.mta.hu

Eredeti tartalom: Magyar Tudományos Akadémia

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=32139>